

นายอำเภอที่ดีและมีคุณภาพ (Smart officer)
ศึกษาเฉพาะกรณี : การพัฒนาและเสริมสร้างภาพลักษณ์การปฏิบัติงาน
ของบุคลากรให้มีความรู้คู่คุณธรรม อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี

รัชนี โพธิ์ศรี นักเรียนนายอำเภอ (นอ.) รุ่น ๗๕

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมการปกครองเป็นหน่วยงานอยู่ในทุกพื้นที่ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดและอำเภอ มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ การอำนวยความสะดวก การอำนวยความสะดวก การปกครองท้องที่ การอาสารักษาดินแดน และการทะเบียน เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัย ได้รับการที่สะดวก รวดเร็ว และเกิดความสงบสุขใน ๔ สังคมอย่างยั่งยืน ดังนั้น กรมการปกครองจึงเปรียบเสมือนหน่วยงานสำคัญที่เป็นกลไกในการผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลกระทรวงมหาดไทยและยุทธศาสตร์ต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร กรมการปกครองจึงได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของกรมการปกครอง ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศยึดหลักธรรมาภิบาลและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้คู่คุณธรรม กลยุทธ์ ๕.๒.๒ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรรวมถึงเสริมภาพลักษณ์การปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีความรู้คู่คุณธรรม

ในระดับพื้นที่ นายอำเภอคือหัวหน้าส่วนราชการที่ใกล้ชิดกับพี่น้องประชาชนมากที่สุด และนโยบายของรัฐบาลที่นำไปสู่การปฏิบัติที่ทำให้ถึงพี่น้องประชาชนนั้น กลไกสำคัญที่สุดคือนายอำเภอ เพราะฉะนั้นนายอำเภอไม่ใช่เป็นเพียงแต่หัวหน้าส่วนราชการของอำเภอเท่านั้น ท่านเป็นเสมือนผู้แทนของรัฐบาลในส่วนกลางปฏิบัติหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย การปฏิบัติงาน การติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมายงาน วินิจฉัย สั่งการ ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ติดตามประเมินผล และแก้ไขปัญหาข้อขัดข้อง ในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบ และยังอาจปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เช่น ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อเสนอแนะแนวทางในด้านการปกครอง การบริหารราชการ อำเภอ กำกับดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบดูแลภารกิจทั้งปวงที่เกี่ยวข้องเพื่อผลประโยชน์สุขและความสงบสุขให้กับประชาชนในพื้นที่ ให้คำปรึกษา แนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมาตอบปัญหาชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ได้รับแต่งตั้ง เป็นผู้แทนของส่วนราชการหรือรัฐบาลในการร่วมประชุมเจรจา ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับงานด้านการปกครอง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

จะเห็นได้ว่าตำแหน่งนายอำเภอนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง นายอำเภอจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ในระดับอำเภอจะมีบุคลากรในตำแหน่งต่าง ๆ หลายระดับ ที่ปฏิบัติหน้าที่คอยช่วยเหลือนายอำเภอ ทำให้การทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาและสร้างภาพลักษณ์ของบุคลากรในอำเภอนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประชาชนยอมรับ และมีความเชื่อมั่นใน การทำงานของบุคลากรในอำเภอ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยนายอำเภอที่ดีและมีคุณภาพ (Smart officer) ศึกษากรณี : การพัฒนาและเสริมสร้างภาพลักษณ์การปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีความรู้คู่คุณธรรม อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาคูณลักษณะนายอำเภอที่ดีและมีคุณภาพ (Smart officer) ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการพัฒนาและเสริมสร้างภาพลักษณ์การปฏิบัติงานของบุคคลให้มีความรู้คู่คุณธรรม อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี

๒. วิธีการศึกษาวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดการศึกษาแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบกึ่งโครงสร้าง และเจาะจงกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี จำนวน ๔ คน ได้แก่ นายอำเภอ เกษตรอำเภอ ปลัดอำเภอ และกำนัน

๓. ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยนายอำเภอที่ดีและมีคุณภาพ (Smart officer) พบว่านายอำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี มีแนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างภาพลักษณ์การปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีความรู้คู่คุณธรรม อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี ดังนี้

๓.๑ ด้านแผนงาน นายอำเภอวัดเพลงได้มีการจัดทำแผนพัฒนาบุคคล จัดอบรมข้าราชการ ลูกจ้าง สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ตามโครงการอำเภอคุณธรรมตามรอยพระยุคลบาท เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ และให้นำไปใช้จนเป็นวิถีชีวิตประจำวัน เป็นต้นแบบนำไปขยายผลสู่ประชาชนและทุกภาคส่วนในพื้นที่

๓.๒ ด้านบริหารงาน มีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรในสังกัดเป็นคณะทำงานขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมตามรอยพระยุคลบาท ให้มีการจัดทำแผนการดำเนินการและเผยแพร่จรรยาข้าราชการของกรมการปกครอง โดยแจ้งเวียนหนังสือกรมการปกครองที่แจ้งเรื่องจรรยาบรรณของกรมการปกครอง

๓.๓ ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญทางสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์และรับการศึกษาอบรม สัมมนาในโอกาสต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานนายอำเภอวัดเพลงได้มุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ประสบความสำเร็จและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย โดยมีหัวหน้าส่วนราชการ จิตอาสา ร่วมกันทำกิจกรรมทุกภาคส่วน

๓.๔ การบริการที่ดี (Service mind) นายอำเภอมีความตั้งใจที่จะให้บุคลากรในอำเภอวัดเพลงตั้งใจให้บริการประชาชน โดยเน้นย้ำบุคลากรทุกคนให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม ไม่เรียกรับผลประโยชน์อื่นใดจากประชาชนผู้มาติดต่อขอรับบริการ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และ จริยธรรม (Integrity) นายอำเภอประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคลากร เป็นต้นแบบที่ดีในการปฏิบัติงาน โดยไม่กระทำการทุจริตหรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบทำให้หัวหน้าส่วนราชการต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใต้บังคับบัญชา และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถือปฏิบัติ

๓.๕ การทำงานเป็นทีม (Teamwork) นายอำเภอวัดเพลง ได้จัดให้มีกิจกรรมและสร้าง การมีส่วนร่วม การรณรงค์ ส่งเสริม ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้บุคลากรในสังกัดด้วยการจัดอบรมให้ความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม แก่บุคลากร เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้มีสังคมคุณธรรม และ นโยบายของกรมการปกครอง ที่ส่งเสริมให้มีอำเภอคุณธรรม โดยหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสังกัดเป็นคณะทำงานร่วมอยู่ด้วย มีการประชุมจัดทำแผนงาน และดำเนินการตามโครงการกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากร ทุกหน่วยงาน เพื่อปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดีขยายผลไปสู่ประชาชนและทุกภาคส่วนในพื้นที่

๔. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๔.๒ ปัญหา/อุปสรรค ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล บุคลากรมีการโยกย้ายอยู่เสมอ การส่งเสริมด้านความรู้คู่คุณธรรมจึงไม่ต่อเนื่อง ผู้ที่มาปฏิบัติหน้าที่ใหม่ไม่ทราบนโยบายและแนวทางการดำเนินการ ด้านความรู้คู่คุณธรรม ด้านการบริหารงานและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๔.๓ ข้อเสนอแนะ ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกภาคส่วนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยให้หน่วยงานหลักดำเนินการขับเคลื่อนหรือจัดให้มีการอบรม เน้นย้ำด้านการมีความรู้คู่คุณธรรมอย่างต่อเนื่อง
